

การศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานให้ภูมิคุ้มกันโรคในชาวไทยมุสลิมที่เดินทางไปแสวงบุญ ณ นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง (พิธีฮัจญ์)

Case Study of Development of Immunization among the Thai Muslim Pilgrims in South Thailand

Area during Haj season in Mecca, Saudi Arabia

อรุณ มะหฺนึ, ชัยยุดิ ขุนเจริญ,ดวงกมล รัตนศรีทัย,หมุด หมะหมัด, สันติ รักทรัพย์

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา กรมควบคุมโรค

.....

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานกิจการฮัจญ์ ความพึงพอใจในด้านการบริการ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การส่งเสริมสุขภาพและรักษาพยาบาล ของกลุ่มผู้เดินทางไปแสวงบุญในพื้นที่เขต 12 สงขลา โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้บริการฉีดวัคซีน จำนวน 20 คน ผู้เดินทางไปแสวงบุญที่รับบริการวัคซีน จำนวน 500 คน ผู้เดินทางไปแสวงบุญที่รับบริการที่หน่วยพยาบาลไทย จำนวน 500 คน ผู้ประกอบการ(ตัวแทนบริษัทนำพาผู้เดินทางไปแสวงบุญ) จำนวน 116 คน รวม 1,136 คน คัดเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา การประมวลผล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินกิจการฮัจญ์ในประเทศไทย ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ.2524 ผู้ประกอบการ(แชะ) ตัวแทนบริษัทซึ่งมีบทบาทสำคัญ เป็นผู้นำพาการเดินทางไปแสวงบุญ สำหรับหน่วยบริการวัคซีน มีผู้ให้บริการวัคซีนผู้ให้เฉลี่ย 4 คนต่อวัน อายุ เฉลี่ย 41 ปีประสบการณ์ เฉลี่ย 3.5 ปี ความรู้ในการดำเนินการเพียงพอเพียงร้อยละ 33.33 จำนวนผู้รับบริการเฉลี่ยวันละ 138 คน กลุ่มผู้รับบริการวัคซีนมีการเปิดรับข่าวสารการบริการวัคซีนจากสื่อโทรทัศน์ มากที่สุดร้อยละ 44.2 รองลงมาจากสื่อบุคคล ผู้ประกอบการ แชะร้อยละ 41.2 และมักเลือกรับบริการวัคซีนในสถานที่ที่อยู่ในภูมิภาค (r =0.85,P<.05) มีความพึงพอใจในการรับบริการวัคซีน ในด้านการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่และความสะดวกในการรับบริการในระดับดี จำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาพยาบาลที่หน่วยพยาบาลไทย จำนวน15,169 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.0 รองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 49 ส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจส่วนบน 12,199 รายสูงสุด (ร้อยละ 80.42) รองลงมา โรคระบบกล้ามเนื้อและกระดูก 1,017 ราย (ร้อยละ 6.70)

ข้อมูลการศึกษานี้จะได้นำไปเป็นแนวทางในการเตรียมผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ พัฒนาการให้บริการของหน่วยบริการวัคซีน และพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง รักษาโรคทั้งในช่วงประกอบพิธีฮัจญ์ และหลังจากกลับประเทศไทยแล้วต่อไป